စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ နာဂဒေသ

လဟယ်မြို့နယ်၊ ဝမ်တုံနောက်ကုန်းကျေးရွာ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် VDP (၂၀၁၉-၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ဝမ်တုံနောက်ကုန်းကျေးရွာ၊ လဟယ်မြို့နယ်

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ကူညီရေးဆွဲသည်

ရက်စွဲ၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ လ ရက်

မာတိကာ စာမျက်နှာ

မာတိကာ ၁-၄

စကားချီး ၅

ဝမ်တုံနောက်ကုန်းကျေးရွာသယံဇာတပြဓြေပုံ ၆

ရာသီခွင်ပြ၊ ပြက္ခဒိန် ၇

ဥစ္စဓနအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း ၈

၁။ နိဒါန်း ၉

(က) ရည်ရွယ်ချက်

၂။ ကျေးရွာ၏တည်နေရာ၊ ပထဝီဝင်အနေအထားနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က)တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

(ခ)သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

၃။ကျေးရွာ၏လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ ၉

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေဝင်ငွေ၊ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်မမျှတမှု ၁၀

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျား-မဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု

၄။ ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေ ၁၁

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊သား၊ ငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦးများအားလက်လှမ်းမီမှု လမ်း၊ တံတား၊ ၁၂

လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

(စျ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူလုံခြုံရေး

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ ၁၂
အဟန့်အတားများနှင့်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ
၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့်ဗျူဟာ ၁၂
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်
(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ ၁၃
၇။ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်အချိန်ကာလ ၁၄
(က) ဦးစားပေးစီမံချက်များ
(ခ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ ၁၅
၈။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအမံများ ၁၆
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ဝင်များ၊ စာရင်း
(ခ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် ၁၇ - ၁၈
၉။ အိမ်ထောင်စု ဓန အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း ၁၉

အပိုင်း (ခ)

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ
(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ၂၀
ဇယား(၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား ၂၀-၂၂
ဇယား(၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊မ အလိုက်အနည်းဆုံးနှင့်အများဆုံးလုပ်အားခန္ဓာန်းထား ၂၃
ဇယား(၄) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု ၂၃-၂၄
ဇယား(၅) ဓါတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝရင်းမြစ်များ ၂၄
ဇယား(၆) ဥစ္စာဓနအခြေအနေ ၂၄
ဇယား(၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲတစ်နေ့လျှင်အနည်းဆုံးနှစ်နှပ်စားနိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ ၂၄-၂၅
ဇယား(၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သောအုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ ၂၅
ဇယား(၉) ကျေးရွာထိခိုက် သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ ၂၅-၂၆

ဇယား(၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ ၂၆

(၂) ကျေးရွာ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား(၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ ၂၇-၂၈

ဇယား(၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ ၂၈-၂၉

ဇယား(၁၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု ၂၉

ဇယား(၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ်နှင့်ရေသွင်းဧရိယာ ၂၉-၃၀

ဇယား(၁၅) အဓိက သီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း ၃၀

ဇယား(၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု ၃၁

ဇယား(၁၇) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ ၃၁

ဇယား(၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ ၃၂

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ ၃၂-၃၃

ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ ၃၃-၃၄

ဇယား(၂၁) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်အတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ ၃၄-၃၅

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက်အခွင့်အလမ်းများ ၃၅

ဇယား(၂၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ ၃၆

ဇယား(၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ ၃၆-၃၇

ဇယား(၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း ၃၇

ဇယား(၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ ၃၈

ဇယား(၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ ၃၈

ဇယား(၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း ၃၉

ဇယား(၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်အခက်အခဲများ ၄၀

ဇယား(၃၀) မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့်စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း ၄၀-၄၁

ဇယား(၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း ၄၁

ဇယား(၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ၄၁-၄၂

ဇယား(၃၃) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ ၄၂

ဇယား(၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ ၄၃

ဇယား(၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂)လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု ၄၃
ဇယား(၃၆) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ၄၄
ဇယား(၃၇) သောက်သုံးရေ ရရှိနိုင်မှု ၄၄
ဇယား(၃၈) အိမ်သာအမျိုးအစား ၄၅
ဇယား(၃၉) ကျား-မရေးရာ ၄၅
ဇယား(၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ ၄၅-၄၆
ဇယား(၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ ၄၆
ဇယား(၄၂) ရေကြောင်းသွယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ၄၆-၄၇
ဇယား(၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ ၄၇
ဇယား(၄၄) လျှပ်စီးမီး ရရှိမှု အခြေအနေ ၄၇
ဇယား(၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ ၄၈
ဇယား(၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ ၄၈
ဇယား(၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု ၄၈
ဇယား(၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ ၄၉

စကားချီး

၁။ ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ ခုဘဏ္ဍာရေးနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်တို့ကျေးရွာ၏ပထမဆုံးသော ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုစီမံကိန်းဖြစ်မြောက် ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

၂။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ယခင်အချိန်က လူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်ရေးဆွဲရသော စီမံကိန်းများအား ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးခြင်းမရှိသော်လည်း ယခုအခါတွင်ကိုယ်ရပ်ကိုယ်ရွာလုပ်ငန်းများကို အစီအစဉ်ချမှတ်ရေးဆွဲ၍ စနစ်တကျဆောင်ရွက်ရမည့်နည်းလမ်းများနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုစတင်သိရှိနိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းစတင်ရေးဆွဲရာ၌ မိမိတို့ကျေးရွာ၏သယံဇာတများ၊ ရာသီအလိုက်အခြေအနေများကို သိရှိရုံသာမက မိမိတို့ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမည့်အခြေအနေများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများအား ကျေးရွာသူ/သားများအားလုံးတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြပြီး စီမံချက်တစ်ခုအား ရေးဆွဲနိုင်ပြီဖြစ်သည်။

၃။ ယခုရေးဆွဲထားသော စီမံချက်သည် (၆)နှစ်တာကာလအတွင်း မိမိတို့ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရသည့်စီမံချက်ဖြစ်သည့်အတွက် ကျေးရွာနေပြည်သူလူထုများအားအကျိုးစီးပွားဖြစ် ထွန်းစေမည့် ကောင်းမွန်သော စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

၄။ ချမှတ်ထားသောစီမံချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာ၌လိုအပ်သည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များအသေးစိတ်သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ဆက်လက်လမ်းညွှန်ပံ့ပိုးမှုများအား ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

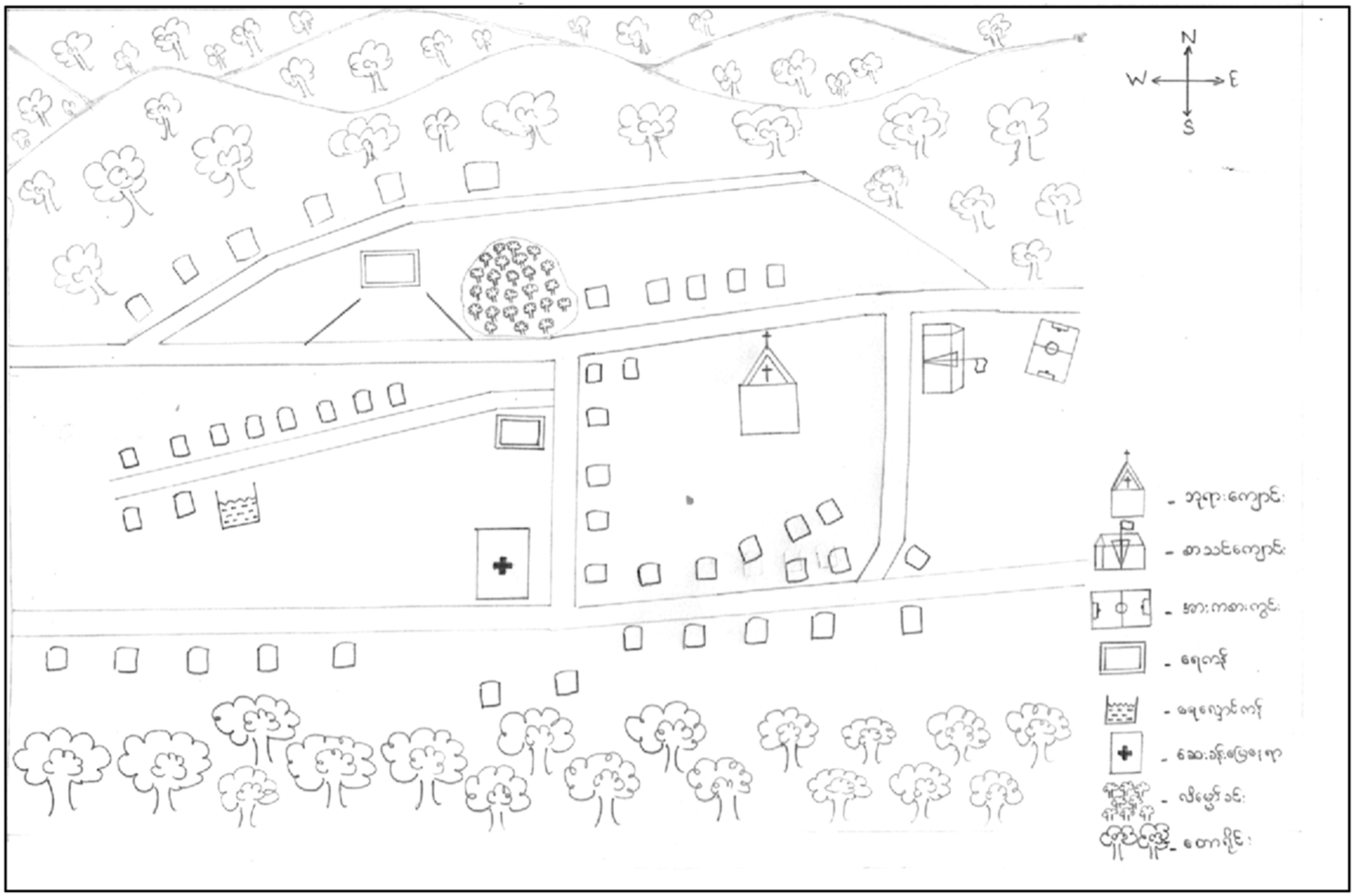
၅။ ဤအစီအစဉ်တွင် အပိုင်း(၂)ပိုင်းရှိပြီး အပိုင်း(က)ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဦးစားပေးအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ) စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဇယားများပါဝင်ပါသည်။

ရက်စွဲ၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ လ ( ) ရက်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ဝမ်တုံနောက်ကုန်းကျေးရွာ၊လဟယ်မြို့နယ်

၆

လဟယ်မြို့နယ်၊ ဝမ်တုံနောက်ကုန်းကျေးရွာ သယံဇာတပြမြေပုံ

ဝမ်းတုံနောက်ကွန်း ရာသီခွင်ပြ ပြကွဒိန်

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ဧနန်နဝါရီ	ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်	ဧပြီ	မေ	ဇွန်	ဂျူလိုင်	ဩဂုတ်	စက်တင်ဘာ	အောက်တိုဘာ	နိုဝင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ
၁	စိုက်ပျိုးရေး												
၂	ရာသီဥတုအခြေအနေ												
၃	ကျန်းမာရေး												
၄	တိရိစ္ဆာန်ကျန်းမာရေး												
၅	ပွဲလမ်းသဘင်												
၆	သောက်သုံးရေရရှိမှု												
၇	သဘာဝဘေး												
၈	ဝင်ငွေ/ထွက်ငွေ												

ဝမ်တုံနောက်ကုန်းကျေးရွာ ဥစ္စာခနေအဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
		ချမ်းသာသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ် အိမ်ထောင်စု	အဆင် မပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလွန် အဆင် မပြေသော အိမ်ထောင်စု
၁	စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု	မြေယာမဲ့	မြေယာမဲ့	မြေယာမဲ့	မြေယာမဲ့
၂	အဓိကစီးပွားရေး	ကုန်စုံဆိုင်၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း	ကူတို့လုပ်ငန်း	ခေါင်းရွက် ဗျက်ထိုး၊ နေ့စား	ကျပန်း၊ အလုပ်လက်မဲ့

၁။ နိဒါန်း

(က) ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်အသစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

မိမိတို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ အကူအညီဖြင့်ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ စီမံချက်ပါဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ နည်းပညာများရရှိရန်လိုအပ်ကြောင်း သိရှိခဲ့ပါသည်။

မိမိတို့၏ စီမံချက်များအား (၅)နှစ်တာကာလအတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ချက်များအား ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း စသည်တို့၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် စီမံချက်အစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂။ ကျေးရွာ၏တည်နေရာ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတု မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

ဝမ်တုံနောက်ကုန်းကျေးရွာသည် လဟယ်မြို့၏ အရှေ့ဘက်အရပ်တွင်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသည် ကားလမ်းဘေးတွင်တည်ရှိပြီး လဟယ်မြို့မှ (၂၂)မိုင်ကျော် ကွာဝေးပြီး ဆိုင်ကယ်ဖြင့်သွားလျှင် (၂)နာရီ ကြာမြင့်ပါသည်။ ကျေးရွာသည် တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သည်နှင့်အညီ တောင်ကမ်းစောင်းတွင်တည်ရှိပြီး အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် လိမ္မော်၊ ဂရိတ်ဖရု၊ ရှောက်ပန်းသီးနှင့် သံပုရာသီးတို့ကို စိုက်ပျိုးကြပြီး အခြားသီးနှံများကို စားသောက်ဖို့ရန် အနည်း ငယ်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့် ကြက်၊ ဝက်၊ နွား၊ နွားနောက်နှင့် ကျွဲများကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အနေဖြင့်သာ မွေးမြူကြပါသည်။ ဒေသ၏ တစ်နှစ်မိုးရေချိန်လက်မ (၉၀)မှ(၁၀၀) ဝန်းကျင်ခန့်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အထောက်အကူပြုပါသည်။လူနှင့်အိမ်မွေး တိရစ္ဆာန်များသောက်သုံးရန် အတွက် စိမ့်စမ်းရေကိုသာ အားထားရပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအများစုသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ များဖြစ်ကြပါသည်။ ရေမြေသဘာဝ ရာသီဥတုမှာမိုးများသော ရာသီဥတုဖြစ် ပြီး လူနေအိမ်များမှာ ရုံး၊ တောထန်း၊ ဝါးများဖြင့် တည်ဆောင်ထား သည့်အတွက် မီးဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာသည် တောင်ယာမြေများသာ အသင့်အတင့် ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး မြေဆီလွှာအသင့် အတင့် ကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတ မထွက်ရှိပါ။ တောင်သူများသည် သီးနှံ စိုက်ပျိုးရာတွင် မိုးရေကိုသာ အဓိကထား စိုက်ပျိုးကြပြီး တောင်ယာစပါး၊ ပြောင်းဖူး၊ စသည့် သီးနှံများကိုသာ အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၄၅)၊ ကျား(၁၆၉)ဦး၊ မ(၁၈၄)ဦး ရှိပြီး လူဦးရေပေါင်း (၃၅၃)ဦး ရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှ(၆%) ရှိပြီး အမျိုးသားဦးရေသည် အမျိုးသမီးဦးရေထက် များနေသည်။ ကျေးရွာတွင် လိုင်းနောင်နာဂလူမျိုးများနေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်သည် ကျေးရွာရှိ လူဦးရေပေါင်း၏ (၅၄%)ခန့်ရှိပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိ အမျိုးသားဦးရေသည် အမျိုးသမီး ဦးရေထက် ပိုများပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ-ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ဝင်ငွေရသည့်လုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ဝင်ငွေအနေ အထားမှာ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အများစုမှာ တောင်ယာပိုင်ဆိုင်ကြပြီး မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းအား စီးပွားဖြစ်မဟုတ်ပဲ အိမ်စားရုံသာ မွေးမြူကြသောကြောင့် အိမ်ထောင်စုတစ်စုချင်းစီ၏ မိသားစုနှင့်စီးပွားရေး မျှတမှုမှာ လောက်ငှရုံသာရှိ၍ ပိုလျှံမှုမရှိသည့်အတွက်ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု တွင် အသင့်အတင့်မျှသာ ဖြစ်သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ စီးပွားဖြစ်မလုပ်ကိုင်ခြင်း၊မြို့နှင့် အလှမ်းဝေး ကွာ၍ရောင်းချရန်ဈေးကွက်မရှိခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်းကြောင့် အခြေခံ လူနေမှုအဆင့် အတန်းများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုရှိပြီးပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ အသိအမြင်များ ချို့တဲ့သည့်အတွက် ထိခိုက် လွယ်မှု အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာရှိ လူအများစုမှာ သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြ၍ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုဆောင်ရွက်ရန်အတွက်ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲရှိသော်လည်း ရောဂါအသည်း အသန် ဖြစ်သောအခါ ကျေးရွာနှင့် (၂၂)မိုင်ကျော် ကွာဝေးသော လဟယ်မြို့နယ်ရှိ မြို့နယ် ဆေးရုံတွင် သွားရောက်ကုသမှု ခံယူလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သောကြောင့် အာဟာရပြည့်ဝမှုမှာ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင်အခြေခံပညာမူလတန်းကျောင်းရှိ၍ရွာရှိကလေးများသည်စာသင်ယူကြပြီး မူလတန်း အောင်မြင်ပါက အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကို လဟယ်မြို့နယ်ရှိ ကျောင်းများတွင် ဆက်လက်ပညာသင်ယူကြပါသည်။ ရွာရှိလူကြီးများသည် အတန်းပညာတတ် မြောက်မှုနည်းပါး၍ တောတောင်လုပ်ငန်းများကိုသာ ကျွမ်းကျင်ကြပါသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှုတွင် အမျိုးသားများသာဦးဆောင်မှုပြုပြီးအမျိုးသမီး များ၏ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုသည်နည်းပါးပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

ကျေးရွာတွင် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး ကျေးရွာရှိဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာများ ကောင်းမွန်လာစေရေး အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ပြီး စီမံဆောင်ရွက် ကြပါသည်။

(ခ)သီးနှံ၊ သား၊ ငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှ လိမ္မော်သီး၊ ရှောက်သီး၊ သံပုရာသီးပင် ရာသီအလိုက် သီးနှံထုတ်ကုန်များအား စားသောက် ရန်ပိုလျှံသည့်အခါ ရွာနီးချင်းကျေးရွာ နှင့်လဟယ်မြို့သို့ တက်ရောက်ရောင်းချပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအနေ ဖြင့် အိမ်တွင်းရိုးရာယက်ကန်းယက်ခြင်း၊ အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားအလုပ်သမားများ အဖြစ်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုရှိစေရန်နှင့် စနစ်တကျအမှိုက်စွန့်ပစ်နိုင်ရန်အတွက် လူမှုရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့များမှစီမံဆောင်ရွက်လျှက်ရှိသော်လည်း ပညာတတ်သူနည်းပါးပြီး လူဦးရေများပြားသည့်အတွက် စနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာတွင်သဘာဝရေ အရင်း အမြစ်အား ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်၍ တစ်ရွာလုံးသုံးစွဲပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာသူ/သားများသည် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်၍ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးများကြောင့် ငွေကြေးလိုအပ်သော်လည်း လဟယ်မြို့တွင် အစိုးရဘဏ်ရှိ၍ ချေးငှားရန် မရနိုင်ပါ။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် ပညာသင်ကြားရန် မူလတန်းကျောင်းရှိပြီး အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းများအတွက် လဟယ်မြို့နယ်ရှိ ကျောင်းများတွင် ပညာသင်ကြားလျှက်ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများအတွက် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲများရှိပြီး အရေးကြီး လိုအပ်လာပါက ရွာနှင့်(၁၇)မိုင်းကျော် အလှမ်းဝေးသည့် လဟယ်မြို့နယ်ပြည့်သူဆေးရုံးတွင် ကုသမှုခံယူနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းစေရေးအတွက် ကျေးရွာသူ/သားများအား အမှိုက်များ စနစ်တကျ စွန့်ပစ်မှု ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။

(ဆ) လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု

ကျေးရွာရှိ လူငယ်များသည် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ သာရေး/နာရေးကိစ္စများ တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး မိမိတို့နာဂရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကိုလည်း မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားကြပါသည်။

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီမှု လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်း နှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာရှိ နေအိမ်အဆောက်အဦများသည် ပျဉ်ကာ၊ သွပ်မိုးအိမ်များနည်းပါးနေသေးသော် လည်း လက်လမ်းမှီမှုများမှာ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျေးရွာသည်တောင်စောင်းတွင် တည်ရှိထားသော ကြောင့် ကျေးရွာတွင်း လမ်းများမှာ လူသွားလမ်းသာဖောက်လုပ်ထားရှိပါသည်။ ကျေးရွာရှိ ကျေးရွာသူ /သားများသည်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်း မရရှိသေးသော်လည်း အိမ်အနည်းငယ်တွင် မီးထွန်ရန်အတွက် တစ်အိမ်သုံး ဆိုလားများကိုသာ အဓိကအသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာသည် သတင်းအချက် အလက်များ ရရှိရန် ဖုန်းလိုင်း၊Internetလိုင်း၊ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်များ မရှိပါ။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် ပြည်သူလုံခြုံရေး

ကျေးရွာသည် မြို့နှင့်အနည်းငယ်ဝေးကွာသော်လည်း တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိပြီး ပြည်သူလုံခြုံရေး အနေဖြင့် မီးဘေးအန္တရာယ်သာ ရှိပါသည်။

၅။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

ကျေးရွာသည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာကိုသာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ အိမ်စားရုံသာမွေးမြူခြင်း၊ အသိ ပညာများနောက်ကျခြင်းစသည်များကို ကျော်လွှားနိုင်ပါက ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် များစွာ ကောင်းလာမည်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာသည်ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာအစား လှေကားထစ်လယ်ယာသို့ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုး နိုင်မှု မရှိခြင်း၊ မိုးများသောကြောင့် ရာသီအလိုက်သီးနှံများ မစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေးအား တစ် ပိုင်တစ်နိုင်သာ မွေးမြူခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းများလွယ်ကူစွာ ရောင်းချနိုင်ရန်အတွက်ကျေးရွာနှင့် တောင်ယာသည် အလွန်ဝေးကွာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲပြီး မြို့နှင့်အလှမ်းဝေးကွာခြင်း၊ စသည့် အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။

၆။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့်ဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအား မျိုးကောင်း၊ မျိုးသန့်များစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ကောင်းမွန်လာစေရန်၊ နောင်တွင် ကျေးရွာရှိ ကျေးရွာသူ/သားများ စာတတ်မြောက်မှုများလာစေရန် အတွက် ကလေးငယ်များအား ပညာရေးတွင် ဦးစားပေးလေ့လာသင်ယူနိုင်စေခြင်းဖြင့် တိုးတက် လာစေရန်၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ကျန်းမာရေး၊ သာရေး/နာရေးလုပ်ငန်းများအား ကျေးရွာရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပါက ကျေးရွာသည် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျေးရွာတွင် သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေရရှိနိုင်ရေးအတွက် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်ရာများ၏ အကြံပြုချက်များရယူကာ မိမိတို့ကျေးရွာလူထုအင်အား၊ အတတ်ပညာ အားများဖြင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်။ လူထုလုပ်အား၊ ပစ္စည်းအင်အားများကို ကျေးရွာမှ အတတ်နိုင် ဆုံး ပူးပေါင်း ကူညီဆောင်ရွက် သွားမည်။